

EGYESÍTETT ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

A Pitypang Tagóvoda Gyakorlati Útmutatója

Tartalomjegyzék

1. HELYZETKÉP	4
1.1 A TAGINTÉZMÉNY ADATAI	4
1.2 A PITYPANG TAGÓVODA BEMUTATÁSA	4
1.3 A PITYPANG TAGÓVODA SAJÁTOS CÉLJAI, FELADATAI.....	5
2. INTÉZMÉNYKÉP ÉS JÖVŐKÉP	5
2.4 PEDAGÓGUSKÉPÜNK, PEDAGÓGIAI ELVEINK	7
2.5 A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ KOLLÉGÁINK KÉPE.....	8
2.6 NEVELÉSI CÉLUNK.....	8
3. INTÉZMÉNYI ALAPELVEK, ÉRTÉKEK	8
4. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	9
4.1 AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA	9
4.2 AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA	10
4.3 AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA	11
4.3.1 AZ ANYANYELVI KOMMUNIKÁCIÓS NEVELÉS	11
4.3.2 ÉRTELMI NEVELÉS ÉS FEJLESZTÉS.....	13
4.3.3 AZ IKT ESZKÖZÖK ÓVODAI HASZNÁLATA	14
5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	14
5.1 SZEMÉLYI FELTÉTELEK.....	14
5.2 TÁRGYI FELTÉTELEK	14
5.3 PEDAGÓGIAI CÉLÚ ESZKÖZFEJLESZTÉSEK, INNOVATÍV MÓDSZERTANI CÉLOK	14
5.4 AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	15
5.4.1 AZ UDVARI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	16
5.4.2 HETIREND.....	16
5.4.3 NAPIREND.....	16
5.4.4 ÜNNEPEK, HAGYOMÁNYOK.....	17
6. AZ ÓVODA ÉS PARTNEREINEK KAPCSOLATTARTÁSA	18
6.1 AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE	18
6.2 AZ ÓVODA ÉS A CSALÁD KAPCSOLATA	18
6.3 KAPCSOLATTARTÁS A TÁRSINTÉZMÉNYEKSEL	19
6.3.1 EGYÜTTMŰKÖDÉS A BÖLCSŐDÉKKEL	19
6.3.2 EGYÜTTMŰKÖDÉS AZ ISKOLÁKKAL.....	19
6.3.3 EGYÜTTMŰKÖDÉS A KÖZMŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEKSEL	19
6.3.4 KAPCSOLAT AZ EGÉSZSÉGÜGYI INTÉZMÉNYEKSEL, A XIII. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT SZOCIÁLIS ÉS KÖZNEVELÉSI OSZTÁLYÁVAL.....	20
7. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI	20
7.1 A JÁTÉK.....	20
7.2 A MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK.....	22
7.3 A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS.....	24
7.3.1 VERSELÉS, MESÉLÉS	25
7.3.2 ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEK TÁNC	25
7.3.3. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA	26
7.3.4 MOZGÁS, EDZÉS, SZERVEZETT MOZGÁS	26
7.3.5 A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSÉRE NEVELÉS	27
7.4 AZ ÓVODA – ISKOLA ÁTMENET, AZ ISKOLÁRA VALÓ FELKÉSZÍTÉS	27
8. INTEGRÁCIÓ, INKLUZÍV SZEMLÉLETŰ NEVELÉS, KIEMELT FIGYELMET, KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEKEK	28
9. GYERMEKVÉDELMI FELADATOK	29
10. PEDAGÓGIAI DOKUMENTÁCIÓ	29

Előszó

A Pitypang Tagóvoda Módszertani Útmutatója a kollégák és a szülők számára készített összefoglaló, mely az óvodában folyó szakmai munkát hivatott bemutatni. Az Útmutató az Egyesített Óvoda Pedagógiai Programjára épül, melynek szakmai iránymutatása minden tekintetben megvalósul az óvodában.

Az Útmutatóban a helyi sajátosságainkat, sajátos céljainkat és feladatinkat fogalmazzuk meg az arra figyelmet fordító szakemberek és szülők tájékoztatása céljából.

*„Akkor jó a világ, ha jó benne gyerekek lenni.”
(Véghelyi Balázs)*

1. Helyzetkép

1.1 A tagintézmény adatai

Az intézmény neve: Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzat Egyesített Óvoda Pitypang Tagóvodája
Címe: 1139 Budapest, Országbíró utca 10.
Telefon: +36-1-330-7153
e-mail: pitypang@ovoda.bp13.hu

Intézményünk, Budapest Főváros XIII. Kerület Egyesített Óvoda Pitypang tagóvodájaként, 2010. október 4.-én nyitotta meg kapuját. Óvodánk könnyen megközelíthető, ugyanakkor a forgalomtól távol eső helyen, zöldövezetben, lakótelepi környezetben épült. Az épület két szárnyban, két szinten működik, 16 csoporttal.

1.2 A Pitypang Tagóvoda bemutatása

Minden csoportszobának barátságos, egyéni arculattal, hangulattal rendelkezik, melyet a benne dolgozó pedagógusok és gyermekek közösen alakítanak, formálnak. A szobák berendezése otthonos, melyeknek egy része természetes anyagokból készült, a gyermekek testi és fizikai adottságaihoz igazodva. Játszósarkok, kuckók, csepphinták és bordásfalak biztosítják a sokszínű tevékenykedés lehetőségét.

Óvodánk udvara 2020-ban, fenntartói beruházás keretében teljes egészében megújult. A tervezés során szem előtt tartottuk a gyermekek mozgásigényének maximális kielégítését, emellett kialakításra kerültek pihenő, relaxáló helyek, ahol többek között különböző művészeti tevékenységek valósulhatnak meg. Zöld Óvoda programunkhoz szorosan illeszkedve magasgyásók, komposztáló és bogárhotel is elhelyezésre került, mely hozzájárul a gyermekek minél sokrétűbb tapasztalatszerzéséhez.

A tornatermeinkben mászófalakkal bővültek, melyek kiválóan alkalmasak a gyermekek szenzomotoros érzékelésének fejlesztésére.

A gyermekek nevelését szakmájuk iránt elhivatott, innovatív, gyermekszerető pedagógusok végzik. Óvodánk hosszú évek óta részt vesz az autizmus spektrumzavarral élő gyermekek

integrációjában, melynek eredményeképpen 2012-ben intézményünk megkapta a PRIZMA EGYMI által létrehozott Integrációs díjat.

A BGC Kétnyelvű Óvodai Program kiemelkedő színvonalú megvalósításáért 2014-ben Európai Nyelvi Díjjal jutalmazták az intézmény munkatársait.

Intézményünk három alkalommal nyerte el a Zöld Óvoda címet.

1.3 A Pitypang Tagóvoda sajátos céljai, feladatai

- Nevelésünkben alapvető követelmény a gyermeki jogok védelme. Cél a gyermekek jogainak és érdekeinek minél szélesebb körű érvényesítése, a prevenció, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, a gyerekek hátrányos helyzetének csökkentése. Óvodákban minden pedagógus a differenciálpedagógia eszközeivel működik közre a gyermekek és a családok segítése érdekében, illetve a felmerülő - a gyermekek fejlődését - veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában és megszüntetésében.
- Törekszünk a Zöld Óvodai kritérium - rendszer minél szélesebb körben való megfeleléséhez, az Örökös Zöld Óvoda cím elnyerése érdekében
- Intézményünk a szakértői véleménnyel rendelkező gyermekek integrált nevelését is biztosítja, ellátja. Integrált nevelést biztosítunk a hozzánk felvételre kerülő enyhe értelmi fogyatékos, az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő, a mozgásszervi fogyatékos, az érzékszervi fogyatékos, a beszéd fogyatékos gyermekek számára, valamint az autizmus spektrumzavarban érintett gyermekek számára is. Kiemelt feladatunknak tekintjük a speciális nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló fejlesztő tevékenységeket, intervenciók megoldásokat, a különböző szakterületek összekapcsolásával.
- A gyermeki tevékenység, a cselekvés és tapasztalatszerzés középpontba helyezésével építünk a gyermeki aktivitásra, kreativitásra. Az IKT eszközöket célszerűen használjuk a nevelési, tanulási folyamatba építetten, differenciáltan, a gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak figyelembe vételével. Óvodánk rendelkezik interaktív táblával, DIOO és Bee-bot, GeniBot okoseszközökkel.
- Az Egyesített Óvoda pedagógiai programjának maradéktalan megvalósulása mellett óvodánkban választható, kiegészítő elemként működik a BGC Kétnyelvű Óvodai Program. A tapasztalatok alapján a nyelvelsajátítás folyamata minden gyermek esetében elkezdődik, a mértéke egyénenként változó. Azok a gyermekek, akik kétnyelvű iskolában kezdik meg a tanulmányaikat, hatékonyabb eredményeket érnek el az iskolai nyelvtanulás terén.

2. Intézménykép és jövőkép

A Pitypang Tagóvoda az Egyesített Óvoda szervezeti egységként inkluzív szemlélettel, innovatív pedagógiai gyakorlattal, kiemelkedő infrastrukturális háttérrel biztosítja az óvodába jelentkező családok gyermekeinek magas színvonalú ellátását.

2.1 Nevelésfilozófiánk, pedagógiai hitvallásunk

Nevelésfilozófiánkat meghatározza az a szemlélet, hogy a gyermek nevelése a család joga és kötelessége, melyben az óvoda sajátos eszközeivel kiegészítő szerepet tölt be. Óvodai nevelésünk a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira támaszkodik.

Tiszteletben tartjuk a gyermekeket megillető jogokat. A gyermeki személyiség kibontakoztatására, a testi, lelki, szociális szükségletek kielégítésére törekszünk, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést az óvodai neveléshez.

Pedagógiai hitvallásunkban a fejlődés alapja a féltő, óvó, gondoskodó szeretet, stabil biztonság, differenciált, személyre szóló bánásmód. Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának megfelelően gyakorlatunkban elsődleges, hogy az óvodás gyermek alapvető tevékenysége a játék, élményeit, tapasztalatait ezen keresztül éli meg, általa fejlődnek képességei, bővülnek ismeretei.

Az óvodában komplex nevelés folyik, építünk a gyermeki aktivitásra, kíváncsiságra, kreativitásra. Elfogadjuk, és tiszteletben tartjuk, hogy a hozzánk járó gyermekek különbözőek, sokfélék, melyet módszertani változatossággal és feltétel nélküli elfogadással közelítünk meg. Pedagógusaink mindennapi munkájában indirekt nevelői eljárásokat alkalmaznak, használják az élménypedagógia, a drámapedagógia eszközeit, különös hangsúlyt helyezve az érzelmi nevelésre. A társadalmi együttélés normáinak alapjait kívánjuk lerakni sokszínű, együttes tevékenységekkel és követhető viselkedésmintákkal.

Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelmekben gazdag környezetben az egyéni érdeklődésre alapozva támogatjuk a gyermekek fejlődését. Arra törekszünk, hogy a gyermekek egyéni készségei, képességei kibontakozhassanak, érzelmileg, erkölcsileg és értelmileg gazdagodjanak. A sokféleség gazdagítja a közösséget, ezért az inkluzív-, az integrált-, a multikulturális nevelést támogató szemléletet képviseljük.

2.2 Gyermekképünk

A gyermeket a családi nevelés tiszteletben tartása mellett segítjük, fejlesztjük, támogatjuk. Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a családokkal való együttműködésnek, melyet szükség szerint támogató szakemberek segítségének igénybe vételével is kibővítünk. Tisztában vagyunk a generációs különbségekkel, a gyorsan változó világ kihívásaival, a technika és technológia gyors váltásaival, ennek az életünkre gyakorolt hatásaival. Mindezekre a változásokra igyekszünk a gyermekek érdekeinek kiemelt figyelembe vételével reagálni.

Törekszünk arra, hogy megismerjük a családok eltérő működési mechanizmusát, a megváltozott világunk új képességekkel és készségekkel rendelkező óvodás korú gyermekinek igényét. Támogatjuk a gyermekek érzelmi, társas és szociális készségeinek alakulását, fejlődését.

Mindezek mellett töretlenül úgy gondoljuk, hogy a gyermekek leghasznosabb, legfejlesztőbb tevékenysége továbbra is a szabad játék, mely bőséges tevékenységkínálattal és értő figyelemmel kísérve a gyermekek számára valódi élményt, ezáltal megfelelő tanulási teret ad.

2.3 Óvodaképünk

Tagóvodánk a családi nevelés kiegészítőjeként a gyermekek harmadik életévétől az iskolába lépéséig biztosítja a személyiségük sokoldalú kibontakoztatását: egyéni fejlesztéssel és komplex hatások alkalmazásával. Mind személyi, mind tárgyi feltételeink biztosítják az óvodáskorú gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális megvalósulását. Az óvodánkban

eltöltött évek segítik az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Pedagógiai tevékenységrendszerünk és a fenntartó támogatásával biztosított magas színvonalú tárgyi környezetünk segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának tudatos fejlesztését, kialakulását.

Az óvodai nevelésünk gyermekközpontú, melyben gondoskodunk a gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítéséről, érzelmi biztonságuk megteremtéséről, fejlettségüknek és életkoruknak megfelelő tevékenységkínálatról, valamint olyan pedagógiai hatások működtetéséről, melyek elősegítik a személyiségük kibontakoztatását, egyéni készségeik és képességeik fejlődését.

Óvodánk egyéni arculatának kialakítása során célunk olyan szokások, viselkedési formák és értékrendek kialakítása az óvodás korú gyermekekben, amelyek meghatározóak a természetes környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában. A gyakorlatunkban ez az élőlények szeretetét, tiszteletét, a természet és az ember által létrehozott értékek megővését és az ezzel kapcsolatos szabályok elfogadását jelenti. Nevelőmunkánkban emellett arra törekszünk, hogy a modern egészségnevelés szemléletét közvetítsük a gyermekek és a családok felé, mely a testi egészség megőrzése mellett, a lelki egészség és a szociális kapcsolatok harmóniáját is magába foglalja.

Fontosnak tartjuk, hogy a különböző társadalmi csoportokhoz tartozó, illetve különleges bánásmódot igénylő gyermekek is lehetőséget kapjanak az esélyegyenlőség érdekében képességeik, készségeik kibontakoztatására.

2.4 Pedagógusképünk, pedagógiai elveink

- A gyermekek mindenek felett álló érdekét képviseljük.
- A gyermeki személyiség iránt tiszteletet, bizalmat, elfogadást, szeretetet és megbecsülést tanúsítunk, biztosítjuk a különleges védelmet és gondoskodást, a különbözőség elfogadását.
- A gyermekeket a harmónia, az emberi méltóság, a szabadság, az egyenlőség, a szolidaritás szellemében neveljük.
- A hátrányos megkülönböztetés minden formáját elutasítjuk.
- A pedagógus kompetenciák birtokában elkötelezettek vagyunk, azok megfelelő alkalmazása iránt.
- Nyitottak és felkészültek vagyunk a szakmai fejlődésre.
- Az óvodai nevelésünkben alkalmazott pedagógiai hatásokat a gyermek személyiségéhez és a gyermek családjának működéséhez igazítjuk.
- Az előírt elektronikus és papíralapú dokumentációkat törvényileg szabályozott és szakmailag korszerű elvek mentén vezetjük.
- Elkötelezettséget, igényességet, kulturált stílust képviselünk és várunk el minden munkatársunktól.
- Korrekt, partneri együttműködésre törekszünk a szülőkkel, a nevelésben résztvevő speciális szakemberekkel, valamint a nevelő-oktató munkát segítő kollégáinkkal.

2.5 A nevelő-oktató munkát segítő kollégáink képe

- A gyermekek mindenek felett álló érdekeit képviselik.
- Szorosan együttműködnek a munkatársakkal, az óvodapedagógusok és a tagóvoda vezető iránymutatása elsődleges munkájuk végzésekor.
- Kötelesség-, és feladattudattal önállóan, tevékenyen dolgoznak.
- A gyermekek számára viselkedésükkel, kommunikációjukkal követendő példát mutatnak.
- A másság elfogadását toleránsan, türelemmel, befogadó magatartással képviselik.
- Saját kompetencia határaikon belül biztonsággal mozognak.

Felnőtt közösségünk viselkedésmódjával, környezetbarát életvitelével és munkájával pozitív mintát nyújt a családok számára a környezettudatos magatartásra, az ökológiai fenntarthatóságra, az egészséges életvitelre. Erre ösztönözzük, tanítjuk az óvodában járó gyermekeket is. Ezáltal képessé válnak arra, hogy vigyázzanak az őket körülvevő környezet értékeire, szeressék és védjék a természetet, igényük legyen a tisztaság és a rend.

2.6 Nevelési célunk

Tagóvodánk kiemelt feladatának tekinti az egészséges életmódra való nevelést, melyet a családok szemléletének formálásával és aktív részvételükkel valósítunk meg. Azt valljuk, hogy a körülöttünk lévő világ számunkra és a felnövekvő nemzedékek számára is értékes, így óvnunk és védenünk kell minden élőlényt, legyen az állat vagy növény. Életvitelünket és szükségleteinket úgy kell megszerveznünk, hogy az biztosítsa a fenntarthatóságot, a következő generációk élhető életterét. Az óvodáskor ebben a tekintetben is szenzitív időszaknak számít, hiszen az ebben az időszakban megélt élmények nagymértékben befolyásolják a későbbi felnőtt életét, gondolkodását, képét a körülötte lévő világról. Ezen gondolatok mentén kiemelt figyelmet fordítunk a hozzánk járó óvodások mozgásszükségletének kielégítésére, egészségtudatos magatartásának formálására, egészségmegőrző szokásainak kialakítására, valamint a fenntarthatósággal kapcsolatos ismeretek életkori sajátosságoknak megfelelő átadására.

3. Intézményi alapelvek, értékek

Pedagógusaink és a nevelő – oktató munkát segítő munkatársaink az Egyesített Óvoda Pedagógiai Programjában megfogalmazott nevelési alapértékek mentén, azzal megegyező értékrend szerint, színvonalas pedagógiai gyakorlatot valósítanak meg. A tagóvodában megvalósuló pedagógiai munka ezen közös értékek mentén, alkotó légkörben, a szervezeti kultúra folyamatos és közös formálásával, az egyén és a kollektíva fejlődésével, a gyermekek és családok aktív bevonásával valósul meg. Gondot fordítunk a tagóvoda munkatársi közösségének és a közösség tagjainak támogatására annak érdekében, hogy a kollektíva egyensúlya, megtartó ereje minél erősebb legyen a benne dolgozók számára. Óvodánkban értéknek tekintünk arra, hogy minden ember a maga módján más, mint a többiek, az egyén és a személyiség egyszeri és megismételhetetlen, állandó fejlődésben lévő individuum. Inkluzív szemlélettel fordulunk a hozzánk érkező sajátos nevelési igénnyel rendelkező óvodás

gyermek és családjaik felé, és ezt az elfogadó és befogadó szemléletet erősítjük a gyermekekben és a családokban is. A gyermekek egyéni fejlődésére egy folyamatként tekintünk, melyben természetes módon vannak jelen annak egyéni változásai, váltakozásai. Mérési eredményeinkre támaszkodva egyéni fejlesztési terveket készítünk a szülők tájékoztatásával és a megvalósítás folyamatába való bevonásával.

4. Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés általános feladatai:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

4.1 Az egészséges életmód alakítása

Tagóvodánk kiemelt feladata a hozzánk járó gyermekek egészséges életmódra nevelése, a családok aktív részvételével. Különleges figyelmet szentelünk annak, hogy az óvodai mindennapokban, a tervezett tevékenységekben, projektekben, a csoportok és az óvodai programok mindegyikében helyet kapjon a szemlélet formálása, a gyermekek ismereteinek és szokásainak alakítása. Hangsúlyt fektetünk a rendszeres mozgás megvalósulásának, melyet az óvodai napirendünkbe is tervezett és szervezett tevékenységként jelenítünk meg.

- A tagóvodában rendelkezésre álló eszközöket – telepített és mobilizálható mozgásos játékainkat – módszertani tudatossággal válogatjuk meg, folyamatos fejlesztésükről és cseréjükéről gondoskodunk. A speciális igényű gyermekek részére a szükséges mozgásfejlesztő eszközök rendelkezésre állnak, ezeket a gyermekek fejlesztésében részt vevő gyógyepedagógusok is alkalmazzák.
- Biztosítjuk a gyermekek számára a napirend folyamatosságát és rugalmasságát: a csoportba járó gyermekek igényeinek, aktuális érzelmi és fizikai állapotának megfelelően alakítjuk a napi tevékenységek sorozatát, az abban megjelenő tanulási tartalmakat.
- Aktív kapcsolatot ápolunk a szülőkkel, melynek része a gondozási teendők feladatainak ésszerű megosztása, pl: a gyermekek évszaknak megfelelő, elegendő mennyiségű ruházatának biztosítása a szülő feladata, míg az aktuális megfelelő ruházat kiválasztása a pedagógus és a nevelő-oktató munkát segítő kollégák kompetenciája a gyermekkel való aktív együttműködésben.
- Játékos formában, személyes példaadással segítjük a gyermekek személyi higiéniájának és egészségvédő – egészségmegőrző szokásainak alakulását, tudatossá válását. Hiszünk a gyakorlás és ismétlés erejében, mely az óvodában töltött időben lehetővé teszi a család nevelési törekvéseinek kiegészítését, megszilárdítását.
- A gyermekek környezettudatos viselkedésének alakítását a projektek keretében kiemelt feladatnak tekintjük, mely érinti a személyes viselkedés alakítását; a környezetvédelemmel kapcsolatos ismeretek átadását, gyakoroltatását; a gyermekek tágabb tartalmú és hosszabb távú következményekkel való megismertetését az életkori sajátosságoknak megfelelően.
- Hangsúlyt fektetünk a gyermekek étkezéssel kapcsolatos viselkedésének, szokásainak alakítására is: higiénikus környezetben, a kulturált étkezés feltételeinek

megteremtésével, a gyermekek önállóságának fokozatosan szélesedő lehetőségének biztosításával.

- Figyelmet fordítunk arra, hogy a gyermekek megfelelő folyadékmennyiséget, illetve megfelelő mennyiségű és minőségű ételt fogyasszanak.
- Az egészséges életmódra való nevelés egyik hangsúlyos része a pihenés, melynek megvalósulása érdekében nyugodt, biztonságot nyújtó környezeti feltételeket teremtünk a mindennapokban óvodásaink részére. Csoportjainkban a helyi szokásoknak megfelelően a pedagógusok és a pedagógiai munkát segítő kollégáink relaxációs gyakorlatokkal, gyermek jógával, mesékkel, altató-megnyugtató dalokkal, zenével segítik az ellazulást, a kikapcsolódást a gyermekek számára.
- Az időjárásnak megfelelően gondoskodunk a csoportszobák szellőztetéséről, párásításáról, fűtéséről, a gyermekek napvédelméről, a szülők aktív támogatásával (naptej, napvédő kendő, sapka)
- A gyermekbalesetek megelőzése érdekében a gyermekekkel közösen fedezzük fel az épület és az udvar minden részét, ezzel biztosítva számukra azt, hogy biztonsággal mozogjanak az óvoda teljes területén. A játékra kijelölt területek tekintetében minden nap közösen rögzítjük az adott helyre vonatkozó szabályokat, felhívjuk a figyelmüket a helyes viselkedésre, a megfelelő mozgásformákra. Aktívan támogatjuk a mozgásfejlődésüket: a játékok és a mozgásformák kipróbálásánál tevőlegesen és verbálisan segítjük a kivitelezést, a társak vagy a felnőtt mintáján keresztül segítjük a megértés és megvalósítás folyamatát.
- Projektjeink szerves részeként vonjuk be a szülőket az egészséges – egészségesebb életmód megismerésébe, megvalósításába, pl: egészségnap az óvodában.

4.2 Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés megvalósítása

Tagóvodánkban nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtésére. Ennek egyik legfontosabb alappillére a szülők irányából az óvoda, illetve a pedagógusok és pedagógiai munkát segítő kollégák felé megnyilvánuló bizalma. Annak érdekében, hogy ez a bizalom kialakuljon, számos módon igyekszünk elegendő információt biztosítani intézményünkről a hozzánk jelentkező gyermekek szülei számára: kisfilmünk az óvoda honlapjáról megtekinthető a hozzá kapcsolódó bemutatkozó ppt-vel együtt; honlapunk áttekinthető: sok-sok aktuális információval, fotókkal, eseményekkel bővelkedő tartalommal; jelen vagyunk a social media felületen is: a facebook oldalunk az aktualitások tekintetében kiemelkedő. Mindezek mellett évente rendezünk nyílt napokat az óvodában, amikor mind a szülők, mind a gyermekek betekintheznek az óvoda hétköznapijaiba, életébe (ez alól kivételt képeztek azok az időszakok, melyek alatt a pandémia miatt erre nem kerülhetett sor).

A felvételt nyert gyermekek szülei részére a szeptemberi óvodakezdésig rendszeresen e-mailben adunk tájékoztatást az aktuális teendőkről, aktualitásokról, csoportbeosztásokról, így biztosítva számukra az információk ütemezett megismerését. A gyermekek befogadása, óvodai beszoktatása az Egyesített Óvoda szakmai ajánlásai mentén történik meg, az aktuálisan, adott évre kiírt ütemezésnek megfelelően.

A gyermekekkel foglalkozó óvodapedagógusok minden gyermek tekintetében figyelnek a szülői útmutatásokra, a családi és gyermeki igényekre. A megismerkedés folyamatában az óvodában dolgozó felnőttekkel való pozitív kapcsolat kialakítására nagy hangsúlyt fektetünk,

hiszen a gyermekek biztonságérzetének megalapozásához ez elengedhetetlenül fontos. Így a gyermekek egyéni ütemben válnak a társaik és a felkínált tevékenységek felé nyitottá, fokozatosan alakulnak baráti és társas kapcsolataik. A kommunikációra lehetőség nyílik a mindennapokban, illetve a különböző „fórumokon” (pl. családlátogatás, szülői értekezlet, fogadó óra, fogadónap, nyílt napok, programok).

Arra törekszünk, hogy az óvodai életünk minél több közös élmény átélésére adjon lehetőséget, melyek által tovább erősödik a gyermekekben a közösséghez tartozás érzése. Ilyen alkalmak például az óvodai ünnepeink, a gyermekmunkákból készített óvodai kiállítások, színházi élmények nyújtása, kirándulások, a csoportok közötti programok tudatos szervezése. A gyermekeket a közösség érdekében végzett feladatok vállalására ösztönözzük, és arra, hogy keressék a társak, a csoport számára hasznos, örömet jelentő tevékenységeket.

4.3 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

4.3.1 Az anyanyelvi kommunikációs nevelés

Az anyanyelvi nevelés az óvodai élet szerves része, a mindennapokban aktívan jelen lévő tudatos és spontán fejlesztési lehetőségek tárházát képezi. Tapasztalataink szerint a szeptemberben óvodába érkező apróságok különböző nyelvi fejlettségi szinten állnak, melyben az egyáltalán nem beszélő gyermekek és a folyékonyan, összetett mondatokban, választékosan beszélők egyaránt megtalálhatóak.

A nevelő-oktató munkát végző kollégáink az egyéni sajátosságoknak megfelelően, ehhez alkalmazkodva segítik a gyermekek fejlesztését, nevelését. A családdal és a szülőkkel való aktív kapcsolat részeként fogadó óra keretében egyeztetnek a gyermek fejlesztési lehetőségeiről, a szükséges vizsgálatokról.

Az óvodában a Pedagógiai Szakszolgálat munkatársának segítségével a logopédiai ellátás keretében valósul meg a gyermekek szakember általi felmérése, egy ún. KOFA teszt segítségével (KOMmunikatív Fejlődési Adattár). Ez a szülők által kitöltött teszt és a pedagógusokkal való konzultáció eredménye a logopédus számára lehetővé teszi annak leszűrését, hogy mely gyermekek esetében van szükség azonnali segítség adásra, beszédindításra. Az életkorból eredő hanghibák a fejlődés előre haladtával tisztulnak, míg a hangképzési problémák ellátása később, a gyermekek 5. életévének betöltése után kapnak nagy hangsúlyt.

Óvodának fejlesztő pedagógusa is folyamatosan figyelemmel kíséri a gyermekek egyéni fejlődését, melyet szükség esetén fejlesztő foglalkozásokkal és/vagy rendszeres mozgásfejlesztéssel segítünk elő. Az ehhez szükséges tárgyi feltételek, játszóeszközök és mozgásfejlesztő eszközök az óvodában rendelkezésre állnak, folyamatos bővítésükről gondoskodunk.

Az óvodában dolgozó pedagógusok, pedagógiai asszisztensek és a nevelő – oktató munkát segítő kollégáink elfogadó, beszélgető környezetet biztosítanak a mindennapokban a gyermekek számára, mely modell értékű, választékos, a beszédkedv felkeltésére és a kommunikatív magatartás bátorítására alkalmas. Hangsúlyt fektetnek a pszichikus funkciók fejlesztésére, a gyermekek egymástól való tanulásának támogatására, a beszédészlelés, beszédértés és szövegértés fejlesztésére, a gyermekek szókincsének folyamatos bővítésére. Mindezekhez a szakmai ajánlások mentén kiválasztott ismeret- és műveltségterület társul, mely megfelel a

modern kor követelményeinek, ugyanakkor hangsúlyt helyez a magyar néphagyományok és - szokások megismertetésére, ápolására, valamint a hazaszeretetre nevelésre is.

Külön hangsúlyt fektetünk arra, hogy a gyermekek életkoruknak megfelelően megtanulják érzéseiket, véleményüket adekvátnan megfogalmazni, képessé váljanak mások meghallgatására, a sajátjuktól eltérő vélemények tiszteletben tartására, érvelésre. Tanítjuk őket a pozitív szemléletű értékelésre mind a saját, mind mások tevékenységével kapcsolatban. Integráló óvodaként különös figyelemmel vagyunk a másság elfogadása felé: mind a gyermekek, mind a családok szemléletformálása kiemelt feladat számunkra. A differenciáló bánásmód eszközeivel, a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően érzékenyítjük őket a mindennapokban. A kétnyelvű gyermekek, a sajátos nevelési igényű gyermekek, a fejlesztendő vagy kiemelkedően tehetséges gyermekek esetében is az együttműködést, az elfogadást és a toleranciát helyezzük előtérbe, ebben mutatunk követendő példát.

Angol – magyar kétnyelvű csoportok a Pitypang Tagóvodában

A program célja

A MANÓ-VILÁG Kft. BGC angol óvodai programja az óvodáskorú gyermekek hatékony nyelvelsajátítását segíti elő. A program által képviselt „egy személy - egy nyelv” oktatási modell segítségével megvalósítjuk, hogy a gyerekek hétköznapijainak részévé váljon az angol nyelv, mely elősegíti, hogy kétnyelvű iskolában kezdhessék meg tanulmányaikat.

A program továbbá lehetőséget nyújt a kulturális identitástudat fejlesztésére is. Fontos része a célnyelvi, ebben az esetben az angolszász kultúra megismertetése. A hagyományokat, szokásokat, kulturális értékeket azonban nem csak megismertetni kell, hanem fontos, hogy élővé tegyük az óvodások szintjén.

A program minden óvodai csoporthoz egy angol anyanyelvű pedagógust biztosít, aki minden nap reggel 8.00 és 13. 00 óra között, kizárólag angol nyelven kommunikál a gyermekekkel, a magyar óvodapedagógusok jelenlétében és szakmai irányítása mellett. Az Egyesített Óvoda pedagógiai programjának megvalósulásáért a magyar óvodapedagógusok felelősek, azonban a magyar és angol pedagógusok összehangolt munkája létfontosságú a program sikeréhez.

A korai kétnyelvűség előnyei

Feladatainkat azokra az életkorban rejlő speciális adottságokra építjük, amelyek az anyanyelv tanulásához való időbeli közelségből fakadnak, és később fokozatosan eltűnnek. Ezek az alábbiak:

- kisgyermekkorai artikulációs bázis
- a testbeszéd fokozott megértése
- az utánzási képesség, mint speciális kisgyermekkorai tanulási forma
- a még élő, az anyanyelv elsajátítását szolgáló tanulási – és kommunikációs stratégiák
- a nyelvi szabályok rendszere iránti érzékenység

A nyelvelsajátítás a korai szakaszban akkor lehet igazán sikeres, ha az az általános fejlesztés része. Ezért a program nem kizárólag nyelvközpontú, a gyermek egész személyiségét fejleszti.

Az angol anyanyelvű pedagógus délelőtti tevékenységei:

- Bekapcsolódik a gyermek játékába, ezzel kihasználva az abban rejlő lehetőségeket, mely biztosítja az egyéni és kiscsoportos fejlesztést, továbbá a nyelvi fejlettségi szint folyamatos felmérését.
- Részt vesz a gondozási tevékenységekben (étkezés, öltözködés), amely alkalmat teremt a napi élethez kapcsolódó szavak, kifejezések spontán beépüléséhez.
- A közösen megtervezett szervezett foglalkozásokon a magyar pedagógussal összehangoltan közvetíti angol nyelven az ismereteket a gyerekek felé. A munkaformák, a témák meghatározása a magyar óvodapedagógusok feladata, azonban ezek megvalósítása, és összehangolt közvetítése az óvadás gyermekek felé mindkét nyelven közös feladat.

4.3.2 Értelmi nevelés és fejlesztés

Az óvadás gyermekek tanulási formája a játék. Alapja az utánzás, mely a valóság megjelenítésében, újra alkotásában, a gyermeki fantáziával karöltve egyedi megoldásokat, ötleteket ad számukra a tanulási folyamatban.

Óvodánk nevelőtestülete fontosnak tartja, hogy a gyermekek számára olyan ismeretszerzési formában valósítsuk meg a tervezett tartalmak átadását, mely megfelel életkori sajátosságaiknak és befogadó képességüknek egyaránt. Úgy tartjuk, hogy az óvadás gyermekek számára a közvetlen tapasztalatszerzés, a cselekvés lehetősége biztosítja a legeredményesebb tanulási folyamatot, mely az élményekkel és az érzelmeikkel telített légkörben szervezett és spontán lehetőségek tárházát jeleníti meg.

Kiinduló pontunk a gyermekek aktuális érdeklődése, mely jó alapot ad a motivált állapotban az oda illő ismeretek átadására. Tervezési folyamatainkban olyan párhuzamosan végezhető, változatos tevékenységeket jelenítünk meg, melyek lehetővé teszik a gyermekek egyéni, páros, mikro-csoportos tevékenykedtetését, biztosítva ezzel azt, hogy minden gyermek megtalálhassa az aktuális állapotának, érdeklődésének és kíváncsiságának megfelelő játékot. Ezekben a helyzetekben minden gyermeknek lehetősége nyílik a felfedezés- és alkotásvágyának kibontakoztatására, az önkifejezési igényének kielégítésére. Eszköztárunkban hangsúlyos szerepet kapnak az élménypedagógiai módszerek. A vizsgálódás, kutakodás, próbálgatás során mód adódik az önálló próbálkozásra, a tanakodásra magukban vagy társakkal, vélemény alkotásra vagy vélemény kérésre, kételkedésre, vita kezdeményezésére, a helyzet vagy folyamat megvitatására, következtetések levonására. A pedagógusok szerepe elsősorban a gyermeki tanulási folyamat elindítása, majd annak segítése, a megfelelő eszközrendszer biztosításával, a minél sokrétűbb tapasztalatszerzésre ösztönző környezeti feltételek megteremtésével. A problémahelyzetek megteremtésével magasabb szintű motiváció indítható el a gyermekekben, melynek hatására felfedezési vágyuk erősebbé válik. A projektekben a különböző életkorú és képességű gyermekek számára differenciált tevékenységeket tervezünk.

Az eredményes tanulás megvalósulása érdekében a gyermekek minél több érzékszervét bevonjuk a tapasztalatszerzés folyamatában. Segítjük a megértés folyamatát a beszélgető körök napi szintű, változatos megvalósításával is. A pozitív megerősítés motiváló hatásával a gyermekek önbizalma, önértékelése jelentős irányban változik, viselkedésük kiegyensúlyozottabbá válik.

4.3.3 Az IKT eszközök óvodai használata

Az infokommunikációs eszközök jelen vannak életünkben, így az óvodai nevelésben is. Eszközparkunk lehetővé teszi a játékos tanulás megvalósulását ezen eszközök alkalmazásával, mely megalapozza a készségszintű használat megvalósulását és az óvoda-iskola átmenet megkönnyítését is.

Tagóvodánk 2021-ben csatlakozik az EÓ óvodáiban folyamatosan bevezetésre kerülő e-napló alkalmazásához. Ezzel együtt kiemelt feladatunknak tekintjük a pedagógus kollégák digitális kompetenciáinak fejlesztését, fejlődését is.

A gyermekek számára alkalmazható IKT eszközök tekintetében elsődleges feladatunknak tartjuk a helyes használatra vonatkozó ismeretek elsajátíttatását, melyben a szülők számára is segítséget és támogatást adunk. Természetesen nem lehet elkerülni az alkalmazásukat, viszont fontos hangsúlyozni, hogy ezek az eszközök nem szoríthatják ki az interperszonális kapcsolatainkat és kapcsolódásainkat. Fontos feladatunknak tartjuk, hogy egészséges mértékben, a praktikum szintjén jelen legyenek az óvodai életben is, mint választható alternatíva, játékos tanulási út. A megvalósuló fejlesztések mellett a tehetségek gondozásában is szerepet kapnak az eszközök.

Óvodánk IKT eszközei:

- Interaktív tábla
- Bee-bot robotok
- DIOO táblaeszközök
- GeniBot robotok

5. Az óvodai élet megszervezésének elvei

5.1 Személyi feltételek

Óvodánkban a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. Óvodapedagógusaink a nevelő – oktató munka irányítói, akik szakmai tudásukat rendszeresen, az EÓ támogatásával és önképzés útján bővítik. A nevelő – oktató munkát pedagógiai asszisztensek és dajka kollégák segítik közvetlen módon, a jogszabályban meghatározott létszámban. A gyermekek ellátásában az intézményben fejlesztő pedagógus és gyógypedagógus is részt vesz, valamint a különleges bánásmódot igénylő gyermekek számára biztosított a külső szakmai partnerekkel való együttműködés is.

5.2 Tárgyi feltételek

Óvodánk teljes udvara 2020-ban újult meg, a fenntartó XIII. kerületi Önkormányzat jóvoltából. Előzetes terveinknek megfelelően minden olyan eszköz és felület kialakításra került, melyek a gyermekek minél sokoldalúbb mozgásfejlesztését teszik lehetővé. Ezzel egyidőben került kialakításra mindkét tornatermünkben mászófal eszköz is, mely a kisebb és nagyobb gyermekek mozgásos igényeit is képes kielégíteni.

Csoportszobáink világosak, jól felszereltek, 25-30 kisgyermek fogadására alkalmasak. Eszközeink és játékaink folyamatosan bővülnek, cserélődnek.

5.3 Pedagógiai célú eszközfejlesztések, innovatív módszertani célok

Innovatív eszközparkunk, mely a fenntartó önkormányzat támogatásával valósul meg:

- Mászófal: speciálisan az óvodáskori igények figyelembe vételével készített 2 mászófalunk alkalmas a kisebb és nagyobb gyermekek szenzomotoros érzékelés fejlesztésének megvalósítására. A gyermekek a mászás közben különböző kreatív feladatokkal találkozhatnak, melyeket a falon elhelyezett információs táblákon találnak meg. A mászófelület biztonságos, különböző eszközökkel bővíthető, nehezíthető pályák kialakítását is lehetővé teszi.
- Tornaszobai mozgásfejlesztő eszközök: a gyermekek változatos mozgási lehetőségét biztosítják, variálhatóak, különböző tematikával rendelkeznek. Többségükben mobileszközök, melyeket a könnyű kialakítás miatt a gyermekek is szabadon mozgathatnak. Sokrétű alkalmazásuk lehetővé teszi az egyéni fejlesztéseket, az együttműködést, a versenyfeladatok és ügyességi feladatok megvalósítását.
- Sószoza: használatával a gyermekek állóképessége és teherbíró képessége nő, a betegségekre való hajlama csökken. A csoportok minden évben külön beosztás alapján, heti rendszerességgel vehetik igénybe. A csoportonként meghatározott két időpont lehetővé teszi azt, hogy kisebb létszámban töltsenek minőségi időt a gyermekek a helyiségben. Itt lehetőségük van a pedagógusok által meghatározott énekes, mozgásos, anyanyelvi, rajzos játékok megvalósítására, kellemes és üdítő környezetben. A sószoza rendszeres használata lehetővé teszi a koncentráció javulását, a bőrproblémák enyhülését és az egészség megőrzését.
- DIOO – digitális okosjáték óvodásoknak: az óvodás gyermekek számára kialakított diagnosztikus képességmérő program, mely a különböző érzékszervek – hallás, látás, tapintás – útján szerzett információk alkalmazásáról, annak sikerességéről ad képet. Képes a különböző részképességek hiányosságait kimutatni, arra megfelelő fejlesztő célú játékot kínálni személyre szabottan, a gyakorlás változatos lehetőségével. A program sajátossága, hogy a szülő is be tud kapcsolódni a folyamatba.
- Mezítlábas ösvény: az óvoda udvarán kialakított ösvényen a gyermekek mezítláb ismerkedhetnek a felületek tulajdonságaival.
- Plukkido: a gyermeki fantáziát megmozgató motivációs eszköz lehetővé teszi a gyermekek viselkedésének szabályozását, sikerélményhez juttatását és motivációs bázisának bővítését egyaránt. Segíti a gyermekek egymással és a felnőttekkel megvalósuló eredményes kommunikációját, a problémás helyzetek békés megoldását, az együttműködő légkör kialakítását. Támogatja a gyermekek megküzdési képességének pozitív irányú változását.

5.4 Az óvodai élet megszervezése

Óvodai csoportjaink életkor szerint, részben osztott és osztatlan formában szerveződnek, figyelembe véve a várható létszámot és a szülői igényeket is. Napirendünk és hetirendünk rugalmasan alkalmazkodik a gyermekek aktuális érzelmi állapotához, a projektekben való tanulásszervezésnek köszönhetően. A csoportok aktív kapcsolatban állnak egymással, mely lehetővé teszi ezt a rugalmasságot, így a pedagógusok egyeztetésének és együttműködésének köszönhetően érhetőek el a változtatások. Csoportjainkban a gyermekek tevékenységének biztosítása mellett elsődleges feladatunk a gondozási teendőkben való támogatásuk, önállóságuk egyre magasabb szintű megvalósítása érdekében. Ezekben a feladatokban a nevelő – oktató munkát segítő kollégáink is támogatják a pedagógusok munkáját.

5.4.1 Az udvari élet megszervezése

Udvarunk tematikusan kialakított, a fenntarthatóságra és környezettudatosságra való nevelés színtere. Mindhárom nagy egységében megtalálhatóak olyan elemek, melyek a gyermekek figyelmének felhívására alkalmasak a környezettel, az élővilággal kapcsolatban: Bogárhotel, csepphinták, virágágyások, meztlábás ösvény, madáretetők, madár- és bogáritatók kaptak helyet a játszóudvaron. Az udvaron tartózkodók számára a frissítésről párapapok és pancsolók gondoskodnak. A játzóeszközök többsége telepített, egy része mobil eszköz, mely elősegíti a változatos játéklehetőséget. A zöld felületek növelése érdekében az udvari babakák és játéktárolók teteje növényekkel beültetett térként funkcionál, a gyermekek számára kialakított biciklitárolókkal együtt. A csoportok számára az udvar számos pontján került kialakításra magasságyás, melyben a gyermekek közösen gondoskodhatnak az általuk elültetett, növényekről.

A játéktérületek változatos használata érdekében a csoportok napi forgó rendszerben váltják egymást az udvaron. Az adott területre vonatkozó balesetvédelmi szabályok felelevenítése a pedagógusok napi feladata, a gyermekekkel közösen.

A csoportokban dolgozó pedagógusok felé elvárás, hogy minél több és minél változatosabb tevékenységet szervezzenek az udvaron, külön figyelve arra, hogy a mozgásfejlődés érdekében a játzóeszközökön való mozgás gyakorlása megvalósuljon.

5.4.2 Hetirend

A gyermekek óvodai életének a rendszeresen megjelenő tevékenységek biztonságos keretben adnak. A hetente ismétlődő, azonos helyszínen lezajló közös programok a gyermekek számára előbb-utóbb felismerhetőek. Az óvodapedagógusok tervező munkájukban törekednek a rendszeresség, a fokozatosság és rendszeresség elvének megvalósítására, míg a megvalósításban több szempont alapján, módszertani szabadságuk megválasztani, hogy mely tevékenységek felelnek meg leginkább a gyermekek fejlesztésének. A hetirendben a projekttervezésnek megfelelően komplex módon jelennek meg az egyes tartalmi elemek, biztosítva a választás, az ismétlés és gyakorlás lehetőségét a gyermekek számára. A szervezett mozgáslehetőséget napi rendszerességgel, lehetőség szerint az udvaron valósítjuk meg, illetve kihasználjuk a fenntartó által elsősorban az 5 éven felüli gyermekek számára biztosított rendszeres, térítésmentes sportolási lehetőséget (torna, labdás torna, birkózás). Az életkortól függően hetente egy vagy két alkalommal szervezünk tornatermi mozgásos játékot a gyermekek számára. A gyermekek egészséges életmódra nevelésének egyik sarokköve a sósobai tartózkodás, évszaktól függetlenül, valamint a mozgásfejlesztő eszközeink rendszeres használata a csoportszobákban és az udvaron is.

5.4.3 Napirend

Napirendünk a folyamatosság és rugalmasság jegyében zajlik. Az egymás mellett lévő csoportok pedagógusai és nevelő-oktató munkát segítő munkatársai rendszeresen egyeztetnek a csoportok tervezett napi tevékenységéről, az adódó spontán helyzetekről. A gyermekek legfontosabb tevékenysége, a szabad játék elsődleges prioritást élvez, melyet a pedagógusok a tervezett tartalmak során kiemelt szempontként kezelnek, az egyéni szükségletek figyelembe vételével. A napirendben folyamatosan látjuk el a gyermekek kapcsolatos gondozási teendőket, támogatva önállóvá válásukat, az egyes technikák elsajátítását. A napirend szerves részét

képezik azok a szokások, melyek alakítása a gyermekek egészséges életmódjának megalapozását szolgálják, pl: az étkezés, udvari tartózkodás, tornatermi mozgás kapcsán.

A napi rendszerességgel biztosított tevékenységek mellett kiemelt szerepe van a gyermekek pihenésének is. Óvodánkban a gyermekek aktivitása mellett a pihenés feltételeinek megteremtésére is gondot fordítunk. A csoportok pedagógusai a gyermekek megismerését követően alakítják ki azokat a szokásokat, melyek lehetővé teszik a kikapcsolódást, a szervezet számára alapvetően szükséges pihenést. Azon gyermekek részére, akik nem igényelnek hosszabb alvást, egy óra pihenést követően olyan csendes tevékenységet kínálnak fel a pedagógusok a csoportszobában, mely nem zavarja a társak pihenését.

5.4.4 Ünnepek, hagyományok

Az ünnepek és hagyományok lehetővé teszik, hogy a hétköznapok rutinjából kilépve a közösség saját szokásait és az ünnephez, hagyományhoz kapcsolódó jeles eseményt megismerje, megélje. A naptárhoz kötött ünnepek mindannyiunkat közösen érintenek, ezek az összetartozást jelképezik, melyre a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően készülünk fel az óvodában is. Az ünnepi előkészületek, a hozzájuk kapcsolódó szokások természetesen minden családban eltérőek lehetnek. Az óvodai ünneplések inkább az előkészületek kibővítését jelentik a családok számára, a gyermekek dalokat, verseket, ünnepi szokásokat ismernek meg, melyek a családi ünnepet is színesebbé, emlékezetesebbé tehetik.

Jeles napokhoz kapcsolódó ünnepeink:

- Mikulás
- Adventi készülődés
- Farsang
- Húsvét
- Anyák napja
- Gyermeknap

A magyar – angol kétnyelvű csoportok jeles naphoz kapcsolódó ünnepe:

- Halloween

A gyermekek a környezetvédelemmel és a fenntarthatósággal kapcsolatos, világnapokká nyilvánított eseményekere is készülnek a csoportokban. Ezek az események is hosszabb előkészületet jelentenek, mely időszakok ismeretekben, információkban gazdagon jelenítik meg az adott téma fontosságát a gyermekek számára, játékos tevékenységek egész sorozatával.

Környezetvédelemmel kapcsolatos világnapok:

- Autómentes nap
- Állatok világnapja
- Víz világnapja
- Föld világnapja
- Madarak és fák napja

Tagóvodánk saját jeles napja a Pitypang nap, melyet minden évben májusban tartunk meg, a gyermeknaphoz kapcsolódóan. Tartalmi elemeit tekintve a Szülői Szervezet képviselőivel való egyeztetés mellett a nevelőtestület döntése alapján szervezzük meg a programokat, melyek mind a gyermekek, mind a felnőttek számára kikapcsolódást jelentenek.

Az ünnepi megemlékezések, a nemzeti ünnepek az óvodás gyermekek életében még kisebb szerepet kap, hiszen ebben az életkorban az adott naphoz kapcsolódó ismeretek még távol állnak a gyermekek gondolkodásától, világképétől. Egy olyan nap van a nemzeti ünnepek között, mely történelmi sajátosságaival mégis közelebb hozható az óvodások felé: március 15-e. A nemzeti ünnephez kapcsolódó, a gyermekek számára a hazaszeretetet jelképező ünnepi kiegészítőkkal már az óvodában megalapozzuk a nemzeti hovatartozás érzését, a történelmi érdeklődést és az összetartozás magasabb, nemzeti szintjét. Természetesen mindezt a gyermekek közel álló módon, barkácsolással, meséléssel, dalok és versek ismételtetésével tesszük élményszerűvé, hozzuk közelebb hozzájuk, érdeklődésüknek megfelelően.

A csoportokban minden kisgyermek születésnapját megünnepeljük, a helyben szokásos módon, a pedagógusok által irányítva. Az egyéni ünneplés hangulatát a csoportszokások erősítik, hiszen minden kisgyermek tudja, hogy eljön az a nap, melyen Ő lesz az ünnepelt, neki énekelnek majd a többiek, neki adnak apró ajándékot a csoporttársai, barátai, melyet közösen, az óvodában készítettek el számára. Ez az alkalom növeli a gyermekek önértékelését, büszkeséggel tölti el őket, erősíti az összetartozás érzését az egész közösségben.

6. Az óvoda és partnereinek kapcsolattartása

6.1 Az óvoda kapcsolatrendszere

Az óvoda a gyermekek 3 éves korától az iskolába lépésig tartó időszakban számos feladatot ellát, melyekben a gyermekek mindenek felett álló érdekeit képviseli, tartja szem előtt. Kapcsolatrendszerünk szerteágazó, mind az óvodai ellátás előtti időszakról, mind annak ideje alatt, mind azt követően. Nyitottan és kezdeményezően viszonyulunk a felénk irányuló kapcsolatok felé, célunk, hogy partnereink elégedettek legyenek szakmai és társadalmi szerepvállalásunkkal, nevelő munkánk színvonalával.

6.2 Az óvoda és a család kapcsolata

Óvodánk minden érdeklődő szülő számára már az óvoda megkezdése előtt információkkal szolgál az Egyesített Óvoda honlapján és a nyilvános facebook oldalon keresztül. Bejegyzéseink az óvoda mindennapi életéről, a fontosabb dokumentumokról és szabályzókról naprakészek, folyamatosan frissítettek.

Nyílt napjaink, bemutatkozó anyagaink mind azt a célt szolgálják, hogy megkönnyítsük a szülők számára az intézmény kiválasztását, megismertessék óvodánk főbb sajátosságait.

Együttműködésünk egyik fontos alappillére, hogy a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, melyben az óvoda kiegészítő, segítő szerepet tölt be. Munkánkkal és tapasztalatainkkal segítjük ezt a folyamatot, támogatjuk a családokat. Kérjük és örülünk a szülők jelzéseinek, kéréseiket és javaslataikat a nevelés sikeres megvalósítása érdekében figyelembe vesszük.

A szülőkkel való aktív és együttműködő kapcsolatra törekszünk, melyben kezdeményező szerepet vállalunk. Minden kisgyermek esetében a család megismerésére törekszünk annak érdekében, hogy nevelési céljainkat és feladatainkat közös, hatékony módon tudjuk megvalósítani. A hozzánk beiratkozó gyermekek szülei számára az első év folyamán

családlátogatást vagy ismerkedési lehetőséget kínálunk fel, mely segíti a tájékozódást, a család megismerését.

A gyermekek egyéni fejlődéséről rendszeresen visszajelzést adunk a szülők számára fogadó óra keretében, míg a csoportot érintő fontos információkat szülői értekezleten ismertetjük. Ezeken az alkalmakon lehetőség van olyan témák megvitatására is, melyek a gyermekcsoportok egészét érintik. A mindennapos kapcsolattartás lehetőségét a hétköznapiok végén, egy-két mondat erejéig tudjuk biztosítani: a legfontosabb információk gyors átadásával. A szülők tájékoztatási igényét a gyermekekkel kapcsolatban időpont egyeztetést követően, a két óvodapedagógus jelenlétében valósítjuk meg.

A csoportokban a szülői közösség két tagját kéri fel az óvodapedagógusok a Szülői Szervezet tagóvodai szintű képviselőjére. A Szülői Szervezet számára legalább évi két alkalommal tájékoztató megbeszélést tartunk a tagóvoda legfontosabb információinak átadása és érdemi eszmecsere megvalósítása érdekében. A szervezet tagjai saját belátásuk szerint döntenek működésükről: lehetőségük van munkaterv készítésére, ülések szervezésére, képviselve a szülők jogait, érdekeit és véleményét a jogszabályban meghatározott kereteken belül (A Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 73.§ (1))

6.3 Kapcsolattartás a társintézményekkel

6.3.1 Együttműködés a bölcsődéssel

A bölcsődéből érkező gyermekek és szüleik számára az óvodába lépés kisebb változást jelent a család életében, mint a családból érkező gyermekek esetében. Természetesen mindkét esetben támogatjuk az új helyzet megismerését, elegendő időt biztosítva a beszoktatásra az óvodai környezetmegismerésére. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében már az óvodába lépést megelőzően felvesszük a kapcsolatot a bölcsődével, a zavartalan átmenet elősegítése érdekében. Nyitottak vagyunk a bölcsődék felé annak tekintetében is, hogy az ott dolgozó kisgyermeknevelők betekintést nyerhessenek az óvoda életébe, nyomon követhessék a korábban bölcsődés gyermekek óvodai életét.

6.3.2 Együttműködés az iskolákkal

A megfelelő iskola kiválasztása a gyermek számára nagy feladat elé állítja a szülőket. Az óvoda lehetővé teszi a kerületi intézmények bemutatkozását az általuk elküldött szórólapok és plakátok segítségével, melyet e-mailben továbbítunk a szülőknek. Tagóvodánk a körzeti általános iskola képviselőjét minden évben meghívja egy szülői fórum keretében, így biztosítva a bemutatkozást az érdeklődő szülők számára. (Kivételt képzett ez alól a pandémia időszaka.) Tanácsainkkal segítjük a szülők iskolaválasztását, szorgalmazzuk a különböző nyílt napokon való részvételüket a gyermekükkel közösen.

6.3.3 Együttműködés a közművelődési intézményekkel

Ebbe a körbe a múzeumlátogatások, színházi élmények és rendszeres könyvtárlátogatások szerepelnek. Ezen program lehetőségeket az 5. életévüket betöltött gyermekek csoportja felé kínáljuk fel, a szülőkkel való egyeztetés során. Amennyiben a csoport Szülői Szervezete ezt támogatja, a szükséges dokumentumok kiállítását követően az óvodapedagógusok

gondoskodnak a megvalósításról, a program beillesztéséről a gyermekcsoport éves projekt tervébe.

6.3.4 Kapcsolat az egészségügyi intézményekkel, a XIII. kerületi Önkormányzat Szociális és Köznevelési Osztályával

A jogszabályi előírásoknak megfelelően a Pitypang tagóvoda is szervez preventív célú vizsgálatokat az óvodás korú gyermekek részére. A gyermekek számára tervezett projektek az életkori sajátosságok figyelembe vételével tartalmazzák a preventív ismereteket, illetve alkalmanként látogatást szervezünk a gyermekfogászatra vagy a gyermekorvosi rendelőbe.

Aktív kapcsolatban állunk a kerületi védőnői hálózattal, a Preventív Központ óvodai szociális munkatársával és családszolgáltatóival. Az együttműködés a családok és a gyermekek támogatása érdekében valósul meg. Szereplői a szülők mellett a gyermek óvodapedagógusai, a tagintézmény vezetője, a tagóvoda gyermekvédelmi felelőse valamint a kerületi Preventív Központ óvodai szociális segítő munkatársa.

A hátrányos helyzetű vagy gyermekvédelmi szempontból érintett családokat folyamatosan figyelemmel kísérjük, támogatjuk. Szükség esetén a szakemberek közös családlátogatást kezdeményeznek.

7. Az óvodai élet tevékenységformái

7.1 A játék

Az Egyesített Óvoda Pedagógiai Programjában megfogalmazott szakmai elvárások mentén az alábbi módszertani, gyakorlati sajátosságokat fogalmazzuk meg a gyermekek játéktevékenységével kapcsolatban.

A gyermekek szabad játékának biztosítása elsődleges pedagógiai feladatunk. Annak érdekében, hogy minden gyermek megtalálja a mindennapokban az Őt leginkább foglalkoztató, érdeklődésének és aktuális fejlettségének megfelelő tevékenységet, folyamatosan figyelemmel kísérjük spontán játékukat, annak fejlettségi szintjét, együttműködési készségüket. Ennek fejlesztése, az ismeretek átadása céljából olyan pedagógiai módszerekkel közelítünk a gyermek felé, mely apró lépésekben, tervszerűen képes eljuttatni a gyermeket arra az érettségi fokra, mely lehetővé teszi az iskolai életre való érettség elérését. A szabadjáték tehát nem csupán időtöltés, hanem a gyermek elemi pszichikus szükséglete; ezért megteremtjük az önfelelt, szabad játék feltételrendszerét: szabadon, kötetlenül, a lehető legtöbb időt biztosítva a gyermekek számára az elmélyült, sokrétű tevékenykedésre.

Arra törekszünk, hogy mindig csak olyan szintű és mértékű segítséget nyújtsunk, amire a gyermeknek szüksége van. Közvetlen beavatkozásra abban az esetben kerül sor, ha a játék nem kívánt fordulatot vesz, ha veszélyeztetik egymás testi épségét, játékát, ha a gyermek magányos, szomorú, tártalan. Az adott szituációban döntjük el, hogy mennyire és hogyan avatkozunk bele a játékba.

Segítjük a gyermekek játékát tovább fejlődni azáltal, hogy szerepeket vállalunk, együtt játszunk velük, modellt nyújtunk számukra, szimbólumokat használunk, „mintha” helyzeteket teremtünk úgy, hogy ez támogassa a gyermekeket elképzeléseik megvalósításában.

Olyan kapcsolatot alakítunk ki a gyermekekkel, melyben biztosak lehetnek abban, hogy ha segísre van szükségük, bizalommal fordulhatnak hozzánk. Ötleitek, elképzeléseik megvalósítását facilitátori szerepben támogatjuk; a problémahelyzetek megoldásába résztvevőként vonjuk be őket. Célunk az, hogy képesek legyenek felismerni az adott helyzetekben rejlő lehetőségeket, képessé váljanak döntéseket meghozni, az adott szituációkban mérlegelni, következtetéseket levonni. Természetesen az életkori sajátosságaiknak megfelelően segítjük a folyamatot, ugyanakkor a megfelelő keretek között biztosítjuk a kipróbálást, a tévedést, a hibázást, a vita és az együttműködés lehetőségét is.

A reflektív szemléletet elfogadva ösztönözzük a gyerekeket arra, hogy a valódi játék szükségleteik kerüljenek előtérbe, és ne a felnőtt koncepciója, megítélése a játék szituációról, tartalomról. A gyermekek ahhoz kapnak támogatást, amit a legjobban szeretnének „csinálni” a játék során, aktív szervezőkként és kivitelezőkként.

A Pitypang Tagóvodában a gyermekek gyakorló játékát az alábbi feltételek megteremtésével támogatjuk:

- A csoportszoba mobilizálható berendezését alkalmassá tesszük arra, hogy a gyermekek naponta gyakorolhassák a természetes nagymozgásokat: a csúszást, kúszást, mászást, bújást
- Több olyan játékeszközt biztosítunk a számukra, amelyek segítségével lehetővé válik, hogy képesek legyenek összehangolni a mozdulataikat
- Különböző méretű, illetve természetes, és egyéb anyagokkal való tevékenykedés biztosításával fejlesztjük kézügyességüket, finom motoros koordinációjukat
- A nap folyamán biztosítjuk, hogy felnőtt felügyelete mellett, olyan tornaszereket; trambulint, forgó-tölcsért, Mozgás-kotta elemeit, tornapadot, zsámolyt, kéziszereket, eszközöket használjanak, melyek segítségével tapasztalatokat szereznek a téri viszonyokról, térbeli elrendezésekről
- Folyamatosan lehetőséget biztosítunk a gyerekek számára, hogy a különféle anyagokkal, több érzékszerv bevonásával ismerkedjenek, ez által felfedezhessék a tárgyak fizikai tulajdonságait.

A gyermekek szerepjátékát az alábbi feltételek megteremtésével támogatjuk:

- A játéktevékenységekhez olyan tárgyakat biztosítunk, amelyek megfelelnek a gyerekek életkori sajátosságainak, igényeiknek, kéréseiknek.
- Megfigyelésekkel, tevékenységekkel, beszélgetésekkel, közös élmények megtapasztalásával mintát adunk számukra, melyek segítségével képesek azok utánzására, újra játszására, továbbfejlesztésére, valamint elsajátítják a társaikkal való együttműködést.
- Az egyes szerepjátékok hely meghatározásánál olyan szabályokat alkotunk a gyerekekkel közösen, amelyek arra ösztönzik őket, hogy önállóan is megteremthessék a játék feltételeit; a csoportszoba átrendezésével, kuckók, zugok létrehozásával, az udvari területek.
- Példaadással, bemutatással ösztönözzük a gyerekeket arra, hogy a cselekvést már beszéddel is kísérjék, a játék hatására fejlődjenek a beszédfunkcióik, kommunikációs készségük, és szókincsük is gazdagodjon.

A gyermekek konstruáló játékát az alábbi feltételek megteremtésével támogatjuk:

- Indirekt irányítással arra törekszünk, hogy a spontán készült építményeket fokozatosan váltsák fel a bonyolultabb alkotások, az elkészült építményekhez, alkotásokhoz újabb elemeket, eszközöket használjanak fel óvodásaink. A kisebb gyermekeket ötletadással segítjük, míg a nagyobbakat arra ösztönözzük, hogy az építőjáték során készült alkotásaikat használják fel saját, vagy más ötletei alapján egyéb játékaikban is.
- Az alkotások, építmények elkészítéséhez alkalmazott eszközök színesek, változatosak, anyagukban eltérőek, biztonságosak.
- Tapasztalatokra építve a gyermekek képessé válnak a tervezésre, kivitelezésre, a kooperációra és együttműködésre elképzeléseik megvalósítása során.
- Biztosítjuk a barkácsoláshoz szükséges helyet, annak tárgyi feltételeit. A projektek tervezése során a szülőket is bevonjuk a folyamatba annak érdekében, hogy minél szélesebb körű élményt biztosíthassunk a gyermekek számára.
- Lehetőséget teremtünk arra, hogy a gyermekek számára biztosítsuk az elvonulás lehetőségét, annak érdekében, hogy nyugodtan építsen, alkotson.
- A gyerekeknek biztosítjuk azt, hogy elkészült alkotásaikat társaik, szüleik részére bemutathassák vagy délután, esetleg egy másik napon folytathassák. A projektek produktumaiból kiállítást szervezünk, fotókat készítünk.

A gyermekek szabály játékát az alábbi feltételek megteremtésével támogatjuk:

- A csoportban megtalálható társas játékok körét saját készítésű, és a gyermekekkel közösen készített játékokkal bővítjük, az aktuális projekt témájának megfelelően.
- A szabályokat folyamatosan, az életkori sajátosságokat figyelembe véve, illetve gyerekekkel közösen alakítjuk ki.
- Kezdetben olyan egyszerű szabály és ügyességi játékokat választunk, amelyek szabályai könnyen követhetők, betarthatók. Később lehetőséget teremtünk arra, hogy a játék vezetői, szervezői legyenek, támogatva ezzel szerepvállalásukat.

A gyermekek dramatikus játékát, bábozását az alábbi feltételek megteremtésével támogatjuk:

- A bábokat a beszoktatás folyamatában a megnyugtató eszközeiként, a kapcsolatfelvétel megkönnyítése érdekében használjuk, később a gyermekcsoport irányításában, nevelési feladatok megvalósításában is alkalmazzuk
- Támogatjuk a gyermeki kreativitás és fantázia kibontakozását
- A gyermekek számára az eszközök szabadon elérhetőek, mely biztosítja számukra a szabad választás lehetőségét, a spontán játéktevékenység megvalósulását
- A dramatikus játékokat a gyermeki cselekvésére koncentrálva, a gyermekeket a „mintha” világába kalauzolva, fejlesztési céllal ismertetjük meg velük. A drámajátékok célja, hogy érzékenyítsük a gyermekeket, erősítsük empátiás képességeiket, esztétikai fogékonyságukat, nyitottságukat a körülöttük lévő világ szépségei, tisztelete és megbecsülése felé.

7.2 A munka jellegű tevékenységek

Az óvodába érkező 3 éves gyermekek legfőbb személyiségbeli jellemzője az a nagyfokú nyitottság, mellyel a körülöttük lévő világ dolgait megfigyelik és utánózni próbálják. Az

óvodában minden feltétel adott ahhoz, hogy a nekik megfelelő méretű eszközökkel a hétköznapi élethez nagyon hasonló helyzetekben cselekedhessenek. Eleinte arra tanítjuk meg őket, hogy hogyan tudnak önmaguk érdekében bizonyos dolgokat megvalósítani (önkiszolgálás), majd fokozatosan bízunk meg a gyerekeket olyan tevékenységek elvégzésével, melyek már mások számára is hasznosak, segítséget, támogatást, örömet okoznak (közösségért végzett munka). Ezekben a helyzetekben támaszkodunk arra az életkori sajátosságra, melyet az „én is akarom” jellemez, türelemmel, odafigyelve a gyermekek ügyességére, tempójára.

A Pitypang Tagóvodában a gyermekek munka jellegű tevékenységét, önkiszolgálását az alábbiakkal támogatjuk:

- Segítjük és támogatjuk a gyermekek testápolással kapcsolatos teendőinek elvégzését: segítjük a WC és a vízcsap használatát; a helyes kézmosás és mosakodás technikájának elsajátítását; a ruhaneművel kapcsolatos teendők elvégzését (nadrág felhúzása, póló behúzása, a ruhaneműk ujjának felhúzása); az eszközök tisztán tartását (fogmosó pohár és fogkefe);
- Segítjük az öltözködéssel kapcsolatos teendők elvégzését: a gyermekek egyéni képességeihez, fejlettségi szintjéhez igazodva adunk tevételes segítséget vagy szóbeli támogatást. Pozitív megerősítéssel, a társak példája mentén ösztönözzük a gyermekeket a minél magasabb szintű önállóság elérése érdekében.
- Tanítjuk és segítjük az étkezéssel kapcsolatos, helyes étkezési szokások és illemszabályok elsajátítását: a tányér és pohár elhelyezését az asztalon, a széken való ülémódot, az evőeszközök és a szalvéta használatát.
- A nyugodt pihenés érdekében közösen alakítjuk annak szokásrendszerét a csoportban: igazodunk a gyermekek igényeihez (simogatás, halk zene, gyermekjóga, madárcsicsergés). A gyermekek által megszokott és szeretett „átmeneti tárgyak” a pihenés ideje alatt, a nyugodt légkör megteremtése érdekében vannak jelen a csoportban: rongyi, cumi, alvós plüss. Ezek tisztán tartásáról a szülők gondoskodnak, cseréjük szükségességéről a pedagógusok is visszajelzést adnak.

Az önkiszolgálás területén elért eredményeinkről folyamatosan visszajelzést adunk a szülők számára: a csoport eredményeit szülői értekezlet keretében osztjuk meg, míg az egyes gyermekek fejlettségi szintjét fogadó óra keretében foglaljuk össze. Bátorítjuk és tanácsokkal látjuk el a szülőket annak érdekében, hogy a gyermekek által már begyakorolt jártasságok az otthoni környezetben is megjelenhessenek, ezzel is növelve a gyermekek önbizalmát.

A közösségért végzett tevékenység alapja az önkiszolgálás területén megszerzett jártasság, adott tevékenységekben a készség szint elérése. Mindezek mellett a gyermekek empátiája és társaik, valamint a felnőtt felé megnyilvánuló pozitív érzelmi viszonyulása az, mely mint egy belső motiváló erő arra ösztönzi őket, hogy segítsenek, önzetlenül elvégezzenek bizonyos feladatokat. Bár még sok részfeladatban segítséget igényelnek, a gyakorlás lehetősége biztosítja számukra azt, hogy körültekintővé, tudatosá, eredményessé váljanak ezekben a feladatokban. A csoportba járó gyermekek érettségi szintjéhez igazítják az óvodapedagógusok a naposi feladatok bevezetésének és egyéb megbízatásoknak az elvégzésének idejét. A naposi tevékenység egy adott napon meghatározott feladat elvégzésére irányul, pl: asztalok terítéssel

való leterítése és annak összehajtása a reggeli, ebéd, uzsonna alkalmával; az ebéd előtti megterítés, majd annak végén az asztalok leszedésének megvalósítása a dajka néni irányításával; a mosdó rendjének felügyelete a nap folyamán; a csoportszoba rendjének ellenőrzése; az öltöző rendjének felügyelete, az udvar rendjének ellenőrzése. A munkafolyamatokat, valamint a megfigyelési szempontokat, az elvégzendő feladatokat, a gyermekek egymással való kommunikációjának módját folyamatos példaadással, fokozatosan alakítjuk, az egész csoport számára. A sikerességet az elvégzett tevékenységre vonatkozóan értékeljük, illetve arra szoktatjuk a gyermekeket, hogy ők maguk is értékeljék a saját és társaik sikerét.

A közösségért végzett tevékenységek sorát tovább bővítik az alkalmoszerű megbízatások, a növény- és állatgondozással kapcsolatos teendők elvégzése, valamint azok az ún. konyhai tevékenységek, melyeket a projektekhez kapcsolódóan valósítanak meg a csoportokban az óvodapedagógusok. Ezek a tevékenységek további tapasztalatszerzési lehetőséget biztosítanak a gyermekek számára, akár tevékenyen vesznek részt benne, akár mint megfigyelők vannak jelen az adott tevékenység során.

7.3 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodai tanulás elsődleges céljának tekintjük az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztését, attitűdjének alakítását, erősítését, képességeik kibontakoztatását. Projektszemléletű tanulás-szervezési módot alkalmazunk, a játék, a játékosság biztosítása elsődleges szempontunk, mellyel megteremtjük a gyermekek számára az életszerű helyzeteket és differenciált módon fejlesztjük őket. A gyermekek fejlődése érdekében elengedhetetlen a családokkal való szoros együttműködés, a családok bevonása. Lehetőséget biztosítunk a szülők számára, hogy betekintést nyerjenek az óvodában folyó pedagógiai munkába és annak tevékenységeibe, nyitott rendezvények keretén belül (Pitypang nap, Egészség hét, Kézműves délutánok). Óvodánkban a projekt szellemű tanulás-szervezés mentén kiemelten fontosnak tartjuk a gyermeki élmények biztosítását, az élmények általi tanulás megvalósítását. Meggyőződésünk, hogy ezáltal a gyermekek önmagukról és a közösségben elfoglalt helyükről is sokoldalú és színes tapasztalatokat szerezhetnek, mely folyamatosan alakítja énképüket, önbecsülésüket, valamint szociális kapcsolataikat is. Ebben a folyamatban minden kisgyermek számára lehetővé válik a különböző helyzetekben való önkifejezés megélése, a különböző szerepek kipróbálása, a másokkal való kooperáció megtapasztalása. A pedagógusok által tervezett projekteknek a szülők is aktív részesei lehetnek, mellyel a gyermekek további élményekkel gazdagodhatnak.

A projektek sajátossága, hogy egy problémahelyzet megoldása; esemény -, esztétikai élmény átélése; gyakorlati feladat megoldása vagy ismeret, tudás megszerzésének céljából jön létre, azzal a motiváló erővel, mely a gyermekek érdeklődésére épít, így megvalósítása a gyermekek tevékenység vágyát, tevékenység igényét elégíti ki. A pedagógusok egy szándéktervet állítanak össze, mely az éves folyamat tervezését jelenti. A projekttemát a tevékenységek sorozatában valósítják meg, figyelve arra, hogy a tervezett tevékenység találkozzon a gyermekek érdeklődésével, és azoknak eredményei is egy-egy produktum lehessen. Az összegyűjtött projekttemákat a gyermekekkel közösen, életkori sajátosságaikat figyelembe véve megbeszéljük a csoportba járó gyermekekkel, annak érdekében, hogy az Ő ötleteiket és javaslataikat is be tudják építeni a projektek menetébe. Természetesen az összegyűjtött projektekből azok

kerülnek a megvalósítás szintjére, melyek a gyermekek tetszését is elnyerik, hiszen az a legfontosabb, hogy a gyermekek motiváltak legyenek az adott folyamatban.

A konkrét, a gyermekek és a pedagógus konszenzusán alapuló projekt, annak konkrét tevékenységének megtervezése tudatos pedagógiai feladat. A folyamatban megtörténik az információk begyűjtése, a hiányzó információk gyűjtésének megtervezése, a lehetséges források felkutatása. Ebben a folyamatban már bekapcsolódhat a szülői közösség vagy egy-egy olyan szülő, aki az információ birtokában van, pl: pékség látogatása egy „Süssünk, süssünk valamit” karácsonyi projekt részeként. Következő lépésként az eszközök, szerszámok és kellékek számbavétele, beszerzésének megszervezése, ezen feladatok felelőseinek kiválasztása zajlik. Mindezeket a teendőket a megvalósítás folyamata követi, majd a létrehozott produktumok közzététele is megtörténik.

A pedagógusok a tevékenységek sorozatába tervezik a műveltség tartalmakat, melyek játékos módon segítik a gyermekek fejlődését, a tevékenységekben rejlő tanulás megvalósulását.

7.3.1 Verselés, mesélés

A tervezett projektekben a pedagógusok olyan tartalmak összeválogatását szervezik meg, mely számot tarthatnak a gyermekek érdeklődésére. Terveik elkészítésekor céljuk az, hogy minél változatosabb, komplexebb módon juttassák el a gyermekek számára a művészettel kapcsolatos tartalmakat annak érdekében, hogy érdeklődésük felkeltésén túl kinyissák figyelmüket a sokféleség felé, formálják ízlésüket, megmozgassák fantáziájukat. Arra törekednek, hogy a gyermekek a passzív befogadó szerep helyett aktív, alkotó részesei legyenek az irodalmi művek megismerésének, feldolgozásának. Változatos eszközökkel motiválják a gyermekeket, kihasználva a rendelkezésre álló mesekönyveket, kesztyűbábokat, papírszínházat is. Támogatják a gyermekek alkotási vágyát: lehetőséget biztosítanak az önálló ötletek megvalósítására a szabad játék folyamatában. Olyan művek kiválasztását tartják elsődlegesnek, mely az életkori sajátosságoknak való megfelelésen túl illeszkednek a gyermekek aktuális pszichés állapotához, segítik a szorongások, félelmek feldolgozását, az indulatok, feszültségek levezetését. Az irodalmi művek kiválasztásakor a saját népi kultúránkat közvetítő műveken túl más népek irodalmi műveiből is merítenek.

7.3.2 Ének, zene, énekes játék, gyermek tánc

Az óvodás korú gyermekek minden olyan tárggyal, ami a kezükbe kerül, manipulálni kezdenek. Természetes kíváncsiságuk szinte kiapadhatatlan, melyet a zenei nevelés területén belül is szeretnének kihasználni, támogatva ezzel zenei fejlődésüket. Zöld óvoda lévén törekszünk minden tárgyat felhasználni, alakítani, hasznosítani: apró hangszerek készülhetnek a legkülönbözőbb anyagok felhasználásával a gyermekek legnagyobb örömére. A felnőtt mintája motiválja a gyermekeket arra, hogy szabadon, fantáziájuknak és kreativitásuknak megfelelően alkossanak, majd használják is ezeket az eszközöket.

A természet hangjainak megfigyelése is szerves része a mindennapjainknak: legyen szó a madarak, az eső, a szél vagy az autók hangjáról. A megfigyeléseket a kirándulások alkalmával sem szalasztjuk el, amikor pedig a csoportszobába kényszerülünk, az IKT eszközök segítségével varázsoljuk a természetet a közelünkbe.

Törekszünk arra, hogy megismertessük a gyermekekkel a magyar zenei kultúra sokszínűségét: a magyar népi mondókákat, dalokat, gyermekjátékokat, zenei anyagokat, mozgás- és tánckultúra alapjait. Nyitottak vagyunk és a gyermekeket is nyitottságra neveljük más kultúrák

megismerésével kapcsolatban is, különös tekintettel az óvodába járó más nemzetiséghez tartozó gyermekek és családok érdekében.

A zenei érdeklődés felkeltését, a zenei műveltségtartalom közvetítését komplex módon, különböző hangszerek használatával, a napi tevékenységek sorában valósítjuk meg. Fontosnak tartjuk, hogy ezek a lehetőségek örömet nyújtsanak a gyermekeknek, formálják zenei ízlésüket, esztétikai érzékenységüket, hozzájáruljanak a zenét szerető és művelő nemzedék felnövekedéséhez.

7.3.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A gyermekek képi alkotó vágya a számukra megfelelő változatos eszközök, felületek biztosításával hosszú ideig fenntartható. A tevékenység legfontosabb célja nem maga az alkotás során létrehozott produktum, hanem maga a tevékenység, melyben a gyermek elmerül, belefeledkezik, örömet leli benne. Éppen ezért legfontosabb feladatunk az élmény lehetőségének biztosítása, melyben a gyermek megélheti kreativitását, fantáziája kibontakozhat.

Törekszünk arra, hogy a gyermekek sokrétű, a természetben, kiránduláson, hallgatott mesékben vagy az udvari játékban szerzett tapasztalatai, élményei megjelenjenek az alkotó tevékenységük során, segítve a megértést, az élmény újbóli felidézését, feldolgozását.

Az általuk vagy a családok által az óvodába hozott „kincsek”, szintén gyakori részei az alkotó tevékenységnek, melyben ezáltal még motiváltabb a megvalósítás folyamata.

Projektjeink tervezésekor a környezettudatosság és újrahasznosítás szempontjainak megfelelő ötleteket is felsorakoztatunk, melyekkel gondolkodásra és kreatív megoldásokra sarkalljuk a gyermekeket. Az ehhez szükséges alapanyagokat folyamatosan, tervezetten gyűjtjük, a projektek sajátosságának megfelelően a családok bevonásával is. A feldolgozás során a gyermekeknek módjuk van megismerkedni a különböző, természetes és mesterséges anyagok tulajdonságaival, megmunkálási lehetőségeikkel, a közvetlen tapasztalás útján. A tevékenységek megvalósításának folyamatában olyan pedagógiai módszereket is használunk, melynek segítségével a gyermekek kreatív térbeli gondolkodása és térbeli manuális készségei is szerepet kaphatnak, fejlődhetnek.

7.3.4 Mozgás, edzés, szervezett mozgás

A gyermekeknek a beszoktatással egyidejűleg lehetőséget biztosítunk a szabad mozgásra, majd fokozatosan szoktatjuk őket a szervezett keretekhez. A beszoktatást követően a szervezett mozgás fokozatosan válik játékos keretek között szervezett tevékenységgé. Figyelembe vesszük a gyermekek egyéni sajátosságait, képességeit, mozgástapasztalatait, amit a fokozatosság elvével párosítunk. A visszahúzó, bátortalan gyermekeket türelemmel és tapintatosan vezetjük be a mozgástevékenységbe, biztosítva számukra a mozgás élményének megtapasztalását. A szervezett tevékenységek alkalmával és a mindennapos, frissítő mozgás keretében a játékos, utánzó mozgások és az életkorhoz igazodó játékok dominálnak.

Heti rendszerességgel, a csoportot a létszám függvényében kettéosztva valósítjuk meg a sószoba használatát, mely nagymértékben hozzájárul a gyermekek egészségének megőrzéséhez, immunrendszerük mozgósításához.

A szervezett és szabad mozgás lehetőségét mind a csoportszobában, mind az udvaron, mind a tornateremben biztosítjuk. Napi rendszerességgel használjuk a tagóvoda mobil játékeszközait, melyeket a gyermekek a szabályok megbeszélését követően maguk is variálhatnak.

Csoportszobáink egy részében különböző, állandóan jelen lévő eszközök is segítik a mozgásra való motivációt: bordásfalak, csepphinták forgófotelek és Bilibó eszközök állnak rendelkezésre.

Hangsúlyt fektetünk arra, hogy a hozzánk járó, speciális igényű gyermekek specifikus mozgásfejlesztését is megvalósítsuk. A játékokat, eszközöket folyamatosan bővítjük.

A mozgás megszerettetésének folyamatába a családokat is bevonjuk: olyan programokat szervezünk, melyek a mozgásra motiválják nemcsak óvodásainkat, hanem családjukat is.

7.3.5 A külső világ tevékeny megismerésére nevelés

A gyermekek a körülöttük lévő közvetlen környezettel aktív és állandó kapcsolatban vannak. Tevékenységeik során folyamatosan tapasztalatokat szereznek, melyeket a gyakori ismétlődések mentén feldolgoznak, tudatosítanak, rendszereznek. Ebben a természetes folyamatban a felnőtt, mint segítő és facilitátor van jelen, tudatos támogatóként, a figyelem irányítójaként. A gyermekek megfogalmazhatják tapasztalataikat, új fogalmakat ismerhetnek meg, összefüggéseket fedezhetnek fel. Megismerkedhetnek a tágabb környezettel, az emberi alkotásokkal, társadalmi és kulturális értékekkel, formálódhat nemzeti identitásuk. Mindez szoros összefüggésben van a mindennapi tevékenységekkel, hiszen a környezetük állandóan jelen lévő kísérőjük, így bárhol is járnak, élmények egész sorát hozzák magukkal.

Pedagógusként feladatunk a tudatos fókusz irányítása egy-egy olyan területre, mely biztosítja az ismeretek feldolgozhatóságát, az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vételével. A megvalósítás érdekében rendszeresen szervezünk óvodán belüli és kívüli programokat a gyermekek számára, melyek biztosítják a közös élményeket, tapasztalatokat. A családok számára is rendszeresen osztunk meg kirándulási lehetőségeket, ezek a mozgáslehetőségen túl a magyarországi természeti adottságok, kulturális és történelmi látnivalók területén számos értékes tartalommal rendelkeznek.

Ezen a területen belül adódik a legtöbb módunk arra, hogy a Zöld Óvodai címnek és kiemelt feladatainknak a legtöbb tekintetben eleget tudjunk tenni. Számos olyan alkalom adódik, melyeken belül a környezetvédelemmel, fenntarthatóságra neveléssel, egészséges életmódra való neveléssel kapcsolatosan tudunk közvetlen hatással lenni a gyermekek szokásaira, szemléletére, jövőbeli magatartására.

Óvodánkban a tervezett tevékenységek mellett a gyermekeket a mindennapokban a szelektív hulladékgyűjtésre tanítjuk és ösztönözzük. Ezek tárgyi feltételei biztosítottak a csoportszobákban és az óvoda belső tereiben. A gyermekek és családok tevékenyen részt vesznek az óvoda környezetének szépítésében és gondozásában, a zöld jeles napok tematikus megvalósításában. Folyamatosan figyelemmel kísérjük az évszakok váltakozásával környezetünk változásait is, az életkori sajátosságoknak megfelelően lehetővé tesszük a gyermekek számára az aktív részvételt: az őszi időszakban a falevelek söprését, a téli időszakban a madarokról való gondoskodás lehetőségét, tavasszal a megújuló természetben a csoportok saját kiskertjeinek kialakítását, gondozását. A gyerekek rendszeresen gondoskodnak az óvoda állatairól is: teknősről, borsáskárról, csigákról és halakról.

7.4 Az óvoda – iskola átmenet, az iskolára való felkészítés

Az iskolára való felkészítés a gyermekek óvodába lépésével kezdődik. Mindaz a pedagógiai munka, amelyet a gyermekek óvodába lépésétől megvalósítunk, az alapját képezi az iskolai létnek. A gyermekek szociális közegben való viselkedésének elősegítése, a spontán és játékos

tanulás szintjétől a direkt tanulásig vezető út, a szabályokhoz való alkalmazkodás elsajátításának képessége, a figyelem és a gondolkodás fejlesztése mind-mind hosszú folyamat, mely a gyermekekkel foglalkozó pedagógusok 3-4 éves tudatos fejlesztő munkájának eredményeként fejlődik, a családdal való együttműködés segítségével. Annak érdekében, hogy a gyermek aktuális fejlődési szintjéről képet kaphassunk, rendszeresen végzünk mérést, a megfigyelés módszerével. A mérések eredményeiről a szülőket fogadó óra keretében informáljuk, illetve írásos visszajelzést is adunk számukra. A fogadó órát az együttműködés elősegítésére évente két alkalommal tartjuk, melyen a pedagógusok és a szülők a gyermek érdekeit szem előtt tartva segítik egymás munkáját az információk átadásával, szükség esetén a problémák egyeztetésével, megoldási stratégiák kidolgozásával.

A gyermekek képességeinek kibontakoztatásának érdekében, szükség esetén speciális szakemberek bevonására is sor kerül. Az óvoda fejlesztő pedagógusa, gyógypedagógusa olyan egyénre szabott fejlesztéseket tudnak a gyermekek számára felkínálni, melyek segítik a gyermekek különleges fejlesztési igényeinek megvalósítását.

Az iskola előtt álló gyermekek szülei számára a körzetes iskola képviselőinek meghívására kerül sor minden évben azzal a céllal, hogy informatív és interaktív párbeszédet tegyünk lehetővé a két fél között. Minden más iskola tájékoztató anyagát e-mailben vagy a zárt facebook csoportokon keresztül juttatjuk el a szülők számára.

8. Integráció, inkluzív szemléletű nevelés, kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő gyermekek

Óvodánk az Egyesített Óvoda Pedagógiai Programjában megfogalmazott elveknek megfelelően valósítja meg az inkluzív nevelést óvodai csoportjainkban. Integráltan nevelünk autizmus spektrum zavarral élő gyermekeket, segítő szakemberek támogatásával.

Intézményünk 2018-tól alkalmaz gyógypedagógus szakembert, akinek feladatai között kiemelt szerepet kap a különleges viselkedési vonásokat mutató gyermekek csoportban történő megsegítése. Segítséget nyújt tanácsaival és megoldási javaslataival az óvodapedagógusok és a pedagógiai asszisztensek számára, lehetővé téve az integráció minél sikeresebb megvalósítását.

Alkalmazotti közösségünk nyitott szemlélettel közelít a sajátos nevelési igényű gyermekek, a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel együtt élő gyermekek, a különböző részképesség zavarokkal és az autizmus spektrum zavarral élő gyermekek és családjaik irányába. Folyamatos önképzéssel tesszük lehetővé a támogató környezet megteremtését, a gyermeki specifikumokhoz való illeszkedést. Az integrációs folyamat fontos szereplői a csoportokban a pedagógiai asszisztens kollégák, akik segítik a gyermekek önállóságának és társas kapcsolatainak kialakítását.

A csoportok és a pedagógusok megsegítése érdekében a gyógypedagógus kolléga és az óvoda vezetőjének irányításával munkacsoport létrehozására kerül sor, mely havi rendszerességgel illetve szükség szerinti gyakorisággal valósulnak meg.

Aktív kapcsolatot ápolunk a gyermekek utazó gyógypedagógusával, megbeszéléseinkről és konzultációinkról feljegyzést készítünk. Tevékenységüket figyelemmel kísérjük, az általuk használt eszközök és módszerek bevezetésre kerülnek a gyermek csoportjába is, annak érdekében, hogy segítsük az elsajátítás folyamatát, a gyermek képességeinek fejlesztését.

A gyermek fejlődésének érdekében állandó kapcsolatban vagyunk a családdal, a szülőkkel is. Az óvodába lépés idején különösen fontos a tőlük kapott információ a gyermek speciális igényeinek megismerésének szempontjából, a későbbiekben pedig az aktív kapcsolat elősegíti a közös eredmények elérését, kiértékelését.

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek körét tekintve foglalkoznunk kell a tehetséggondozással is. Óvodásoknál a tehetség még igen képlékeny fogalom, de a korai felismerésnek jelentős szerepe van a gyermek és a család szempontjából is. Munkánkat az óvodai pszichológus is támogatja ebben a kérdéskörben is, elősegítve az együttműködést a gyermekek érdekében. Elsődleges feladatunk a támogatás, a tehetségigéretet mutató terület minél szélesebb körű feltérképezése, a hiányterületek nagyfokú elfogadása és megsegítése.

9. Gyermekvédelmi feladatok

Óvodánk nagy hangsúlyt fektet a gyermekek jogainak érvényesítésére, az esélyegyenlőség biztosítására, az esélyteremtésre és a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatására, a veszélyeztetettség leküzdésére. A hozzánk járó családok közötti társadalmi olló igen széles skálán mozog. A tehető, rendezett anyagi és lakásfeltételekkel rendelkező családok az olló egyik szarván helyezkednek el, míg másik felén a megélhetési nehézségekkel, napi problémákkal küzdő családok vannak jelen. Természetesen a két végpont között jelentős azon családok száma, akik átlagos körülmények között élik életüket. Ennek megfelelően vannak olyan hátrányos helyzetű gyermekek és családok, akik segítséget igényelnek az óvoda munkatársaitól. Ennek eredményeként a gyermekvédelmi eseteink száma évről-évre változik, mint ahogyan a felmerülő problémák is nagyon sokszínűek, egyedi lehetnek.

A gyermekvédelmi jelzőrendszer jogszabályban rögzített tagjaiként az óvodapedagógusok feladata az általuk érzékelt esetek jelzése a tagintézmény vezetője és gyermekvédelmi felelőse felé. Munkánkat minden esetben támogatja a Prevenációs Központ óvodai szociális segítő munkatársa, akivel egyeztetjük a tapasztalatainkat. A jelzést követően felvesszük a kapcsolatot a Gyermekjóléti Szolgálattal, majd kiemelt figyelemmel kísérjük az esetet. Munkánkat az óvoda pszichológus kollégája is segíti, aki részt vesz a családdal való kommunikációban, a gyermek viselkedésének megfigyelésében, szükség szerint további segítséget nyújt a család számára.

10. Pedagógiai dokumentáció

Dokumentációnk minden elemében az Egyesített Óvoda által előírt protokollnak megfelelően összeállított dokumentumokat tartalmazza, az adatvédelmi törvény előírásainak rögzítettek szerint kezelt adattartalommal.

Óvodánk a szakmai dokumentáció tekintetében 2021-ben csatlakozik az elektronikus csoportnaplót használó intézményekhez.